

پیام ماه بهمن و رسالت معلمان

فرخ لقا رئیس دانا (Ed.s.)
متخصص تعلیم و تربیت

و سالم، با نشاط و پرشور، با انگیزه و قدرتمند، خردمند و خردورز، دانشجو و دانش طلب و نیز متعهد و مسئول در مسیر رسیدن به هدف‌های غائی نظام آموزش و پرورش هدایت کند و در رسیدن به سرمنزل مقصود حامی و پشتیبان آن‌ها باشند.

هدف‌های نهایی این نظام، کسب علم، ادب، اخلاق و عمل صالح است که خود بر کسب ایمان و تقوا مبتنی است. یادگیرنده‌هایی که از طریق علم و ادب و اخلاق مؤمن و متقی می‌شوند، به اعمال اعتقادی، عبادی و اخلاقی متصف خواهند بود و نقش‌های فردی و اجتماعی خود را متعهدانه و مسئولانه، ایفا خواهند کرد.

مدیران مدارس و نهادهای آموزشی و کلاس‌های درس، با پذیرش این مسئولیت تحقق پیام‌های فرهنگی انقلاب را پاس خواهند داشت و افتخار رهبری سکان کشتی آموزش و پرورش را برای خویش حفظ خواهند کرد.

از آنجا که مسئولیت و تعهد شما مدیران و معلمان گرامی در برابر کشور، خانواده‌ها و فرزندان آن‌ها بسیار سنگین و اثرگذار است، برای ایفای این نقش بزرگ باید هنرمند شوید، یعنی هنرمندانه و خلاقانه سکان کشتی را بگردانید. هنرمندی چیزی نیست مگر به‌کارگیری فنون مناسب و بجا در لحظه‌لحظه‌های شکل‌گیری فرایند یاددهی - یادگیری. شما باید در به‌کارگیری فنون مناسب در موقعیت‌های متفاوت یاددهی - یادگیری، از هر نوع و در هر موضوع، توانمند شوید و این توانایی حاصل نمی‌آید مگر از راه کسب دانش لازم و به‌کارگیری دانش و اطلاعات، علم و فن در موارد متفاوت و کسب تجربه‌های ارزشمند؛ تجربه‌هایی که پایه‌گذار شکل‌گیری بینش‌های ژرف‌تر شما در مسائل خواهند شد و برای تجربه‌های بعدی چراغ راه خواهند بود. در کار معلمی خود، در هر موضوع و هر نوع محتوا و متن، هنرمند باشید و پیشرو. یعنی کار مکانیکی انجام ندهید. دانش‌آموزان امروز شما

ماه بهمن، ماه یادآور پیروزی انقلاب اسلامی ایران است و مهم‌ترین پیام انقلاب که با حوزه فرهنگ و آموزش و پرورش پیوند می‌یابد تربیت و پرورش انسان‌هایی است متفکر، معقول و منطقی که مدیریت بخش‌های اجرایی کشور را در آینده برعهده خواهند گرفت. به عبارت دیگر، خردورزی یعنی انجام کارها به کمک تفکر خلاق و مبتنی بر عقل که پیام برجسته انقلاب به معلمان بوده و هست. همین پیام است که زمینه‌های پاسخ‌یابی به چرایی پدیده‌ها را فراهم می‌کند و بنیان‌های فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی را ارج می‌نهد.

پیام دیگر انقلاب برای حوزه فرهنگ و آموزش و پرورش، توجه به رشد همه جانبه انسان‌هایی است که مضمون انقلاب شده‌اند و قرار است در یک نظام انقلابی - آموزشی پرورش یابند. رشد همه جانبه یعنی رشد کمی و کیفی در همه ابعاد ممکن؛ رشد شناختی، عاطفی، اجتماعی، فرهنگی، دینی، سیاسی، اقتصادی و هنری. این پیام‌ها حکایت از آن دارد که **یادگیری** در نظام آموزش و پرورش جایگزین **یاددهی** است و هدف نهایی از یادگیری هم کشف چرایی و چگونگی پدیده‌هاست. کشف چرایی پدیده‌ها یادگیرنده‌ها را با فلسفه خلقت، پیدایی طبیعت و مسیر زندگی فردی و اجتماعی آشنا می‌کند و راه درست زیستن را به آن‌ها می‌آموزد و کشف چگونگی پدیده‌ها آن‌ها را با علم و دریای دانش و فناوری روز درگیر می‌کند و شیوه‌های برخورداری از نعمات خداوندی را پیش روی آن‌ها می‌نهد.

پیام‌های انقلاب یادآور مسئولیت‌پذیری برای زمینه‌سازی مطلوب، مفید و اثربخش برای چنان یادگیری است و افتخار فرهنگیان اینکه این مسئولیت بزرگ به آن‌ها واگذار شده است. مدیران آموزشی و معلمان مدارس رسالت یافته‌اند این بار بزرگ را بر دوش گیرند و دانش‌آموزان و نونهالانی را که برای تربیت و پرورش به آن‌ها سپرده شده‌اند، صحیح

باید از کلاس دیروزتان مشتاق تر و باانگیزه تر برای یادگیری و توانمندتر در کسب علم و معرفت و دانش و بینش نو باشند.

شما باید آگاهانه و هوشیارانه در لحظه لحظه های آموزش به طور مستقل تصمیم بگیرید که در آن موقعیت، از چه فنی برای هدایت یادگیری بهره بگیرید تا بتوانید به نتایج مثبت، کارا و ثمربخش دست یابید. اما به یاد داشته باشید، تنها انتخاب فن مناسب کافی نیست، چگونگی کاربرد آن در موقعیت های متفاوت، به نحوی که با هدف های یاددهی - یادگیری هماهنگ و اثربخش باشد، مهم تر است. شما با تمرین های مکرر در به کارگیری فنون مناسب در موقعیت های متفاوت، به معلمی ممتاز تبدیل خواهید شد.

ممتازی به واسطه برخورداری از قدرتی خاص حاصل نمی آید، بلکه نتیجه ریزبینی و ریزه کاری هنرمندانه است. به یاد داشته باشید، معلم ممتاز همگی زمانی معلمی ساده بوده اند و بر اثر تلاش و کوشش، داشتن انگیزه و کسب تجربه به افتخار ممتازی نایل شده اند.

در کلاس های معلمان پیشرو و ممتاز صرف نظر از اینکه موضوع یاددهی یادگیری چیست، همه دانش آموزان:

- به انجام کاری مفید و هدفمند مشغول اند؛
- هر دانش آموز تکلیفی برای انجام دادن دارد؛
- شاد و بانشاط و مشتاق یادگیری اند؛
- آرام و منضبط و دور از شیطنت اند؛
- وقتی معلم صحبت می کند سراپا گوش اند؛
- وقتی قرار است سؤالی را پاسخ دهند همگی دست های شان بلند است؛
- با معلم خود گفت و گوی دوطرفه دارند؛
- با هم کلاسان خود به موقع مشورت و گفت و گو می کنند؛
- در یادگیری با یکدیگر تشریک مساعی می کنند؛
- هم کلاسی ها را رفیق خود می پندارند نه رقیب؛
- معلم خود را هدایتگر یادگیری تصور می کنند نه مخل آن؛
- خود یادگیری دارند؛
- خودسنجی دارند؛
- از علم آموزی رضایت خاطر دارند؛
- علم آموزی را پایه و زمینه عمل صالح می پندارند؛

- به وظایف و تکالیف خود واقف اند؛
- با معلم همکاری و همیاری دارند؛
- به وجود خود و حضور معلم دلسوز و آگاه افتخار می کنند و ...

معلمان پیشرو و ممتاز حتی برای کوچک ترین واحد آموزش طرح درسی مشخص دارند که معلوم می کند:

- هر دانش آموز چه باید بکند؟
 - هر دانش آموز چه می کند؟
 - معلم چگونه باید کار دانش آموز را، در صورت درست نبودن، هدایت کند تا خود او به چگونگی درستی کار پی ببرد.
 - چه سؤالاتی باید پرسش شود؟
 - اگر پاسخ های دانش آموزان درست باشد بازتاب چه باشد؟
 - اگر پاسخ ها درست نباشد چه باید بکند؟
 - اگر فنون پیش بینی شده کارگر نیفتند جایگزین چیست؟
 - سؤالات ارزشیابی چیست؟
 - ملاک های ارزش سنجی چیست؟
 - بازخوردها به هر یک از دانش آموزان چگونه خواهد بود؟
 - نوع فعالیت ها چیست؟
 - جو کلاسی چگونه بانشاط و منضبط حفظ می شود؟
 - از چه منابع آموزشی همراه با کتاب درسی استفاده شود؟
 - از کدام فناوری در فرایند یاددهی - یادگیری بهره گیرند و ...
- معلم پیشرو و ممتاز می داند که طرح درس ها، در موضوعات متفاوت و برای کلاس های متفاوت، متنوع و گوناگون اند؛ پس هنرمندی او این است که در طراحی مبتکرانه و نوآورانه طرح درس های متعدد برای موقعیت های گوناگون و بهره گیری بهینه از آنها بکوشد.
- امید آنکه هر مدیر مدرسه و هر معلم کلاس برای کسب نشان ممتازی از جانب خود و نه از جانب دیگران گام بردارد و به آن نایل آید.